

NATIONEN

REDAKSJON OG EKSPEDISJON
Arbeidergaten 4, Oslo.

Telefoner:

REDAKSJONEN:

- 12 120 Redaktøren
- 23 485 Landbruksredaksjonen.
- 11 752 Redaksjonssekretærene
- 11 522 Redaksjonen dag og natt for alle meldinger.

FORRETNINGS-AVDELINGEN:

- 11 048 Ekspedisjon. Annonser og
- 17 461 abonnement.
- 13 470 Disponenten.
- 10 782 Annonseavdeling, kasse- og bokholderi.
- 17 461 Sattari

Redaksjonen overtar intet ansvar for innsendt manuskript. Inserater som ikke benyttes blir tilintetgjort. Innsendende bør derfor sørge for å ha en avskrift av sine artikler.

DESERTØRER

— — — Og til slutt, at skulde dette fryktelige hende, at vårt land blev nødt til å delta i kamp for vår frihet, hvis så er meningen, med det våbenmateriell, den utdannelse vi har idag, såvel for vinter- som sommer-velser, da går ikke jeg i felt! Og mange — mange med mig! — — —

Slik skrev en rekrutt blandt annet i Nationen en dag. Noe i samme retning har (så vidt jeg erindrer) De vernepliktige flyve-offiserers forening også uttalt offentlig.

Det er drøie ord, men jeg tror at de er ment. Denne min tro grunnes på uttalelser jeg har hørt fra såvel befal som mannskaper. De ser helt trøstesløst på vårt «ngitralitetsvern» og mulighetene for dets virke. — Sundt menneskeveit har de alle disse, og de kan ikke finne noe som styrker dem i troen på at de kan gane noen ved å sette sitt liv inn under de forhold og de muligheter en mobilisering vil medføre. — Tankegangen som ligger til grunn for deres standpunkt er forståelig: — Ved mobilisering vil vi, kanskje under fedrelandske fraser, bli opfordret — kanskje truet — til å trekke i en uniform vi så vidt kjenner. I neven vil vi få våben og utstyr som vi kanskje ikke har sett før. Det er blitt vår tur til å «bringe

et offer for Norge». — Vi skulde så gjerne bringe offeret, — om det bare var en chance for at det hadde en hensikt. Men vi tror at det ikke lenger finnes en chance engang. Vi tror at vårt «vern» er plukket fra hverandre og systematisk ødelagt i ord og gjerning av nettop de menn og den maktkonstellasjon som fremdeles er toneangivende på Tinget. Kanskje vil en ironisk skjebne nu skikke det slik, at det faller i den samme maktkonstellasjons lodd å mobilisere. — Er det overhodet noen mening i, at de mennesker, som med alle midler har avrustet oss, at de nu kanskje skal få sende oss hjelpeløse i den sikre, nytteløse død, bare fordi vi tilfeldigvis er i «offeraldere». Nei, heller da underkastelse og en fortsettelse av livet i håp til fremtidig omveltning, slik at vi igjen kan bli et fritt folk. En nytteløs død i et tannløst «vern» har overhodet ingen hensikt. Vi blir ikke martyrer engang, vi blir i høiden beklaget. Ved vår død kan vi ikke hjelpe noen, men i live kan vi bli en liten celle for frihetsarbeidet i det forhåpentligvis midlertidig undertrykte Norge. —

Det er ikke meget å stille op mot dette resonnement, — meget av realiteter. Det verste er at troen på oss selv er ødelagt.

Enhver vet at det er det moralske grunnlag som må bære et reelt forsvar oppe. Den militære moral må nødvendigvis bygge på bevisstheten om egen styrke og egne muligheter. Det er også andre ingredienser i «den militære moral», men vissheten om egne ferdigheter er den grunnleggende. Denne visshet er nu utvilsomt alvorlig rokket. Denne visshet vil det ta år å gjenvinne. Intet skipertak bygger den op. Det er årsklassers selvsyn og egne opplevelser som er grunnlaget for denne hovedbestanddel av den militære moral. Det kan være beklagelig,

men er et faktum.

Kommanderende general har tydeligvis presset på Forsvarsdepartementet, — som er blitt irritert over denne militære «utidighet». Det er ingen som med rett kan beskyldte kommanderende general for å drive oprustningspolitikk eller for å være udemokratisk. Når han nu presser på, kan departementet gå ut fra at det er de «strengt nødvendige» krav han søker å fremme, noe militært eventyr blir det neppe.

Hvis ikke disse «strengt nødvendige» krav blir møtete (av budgettmessige hensyn), må regjeringen huske at den er utkrystallisert blandt de menn som — til nu — har ødelagt troen på vårt vern, og den vil nu eventuelt fullbyrde verket ved også å tilintetgjøre viljen til et fortvilet offer.

Uansett hvem som vil sitte med makten ved krigsutbrudd, — det er regjeringen idag som kanskje ennu kan hindre at vår ungdom finner tanken på desertørens skjebne bedre, enn den skjebne som venter dem under norske faner.

Levanger, mars 1939.

Gisle Mortensen.

9. april.

alvorlig offerdag — med innsats av det vi evner for å holde forsvarens viljen levende og skaffe midler til det, som ikke får plass på dveler lenge ved det som er hendt budsjettet. Tegning av bidrag, i denne herlige mai. Men hver salg av forsvarsmerker, tilstelning-dagen kommer en gang, og dokumenter av enhver art — alt med sikte mentene skal granskes. I lengden på det ene, å styrke vernet om kan det neppe unngås at vi støter vår frihet. Og så må det i alle skole på 9. april og de forhold som fører den dagen fortelles om 9. til denne forferdende dag. Den må april 1940 og den redselens pe-aldrig gå ut av vårt sinn, aldri riode som fulgte etter. glemmes. Kanskje kunde vi på den måte forhindre at dagen går inn i glem-selen — inntil sirenene varsler på ny. (Redaktør Th. Aasen)

Gisle Mortensen's arkiv 4 fra mai 1939.

Men G. M. var offisiell og Bandleagmann.

Redaktør Th. Aasen har dette innlegget

Vi desserte i mai!!

107703